

IZHAJA VSAKI DAN
radi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Pesamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornberga itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm,
samrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadlajna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Sklicanje tržaškega in isterskega deželnega zbora.

DUNAJ 19. Jutršnja „Wiener Zei-
tung“ priobči cesarjev patent, s katerim
sta za 22. julija sklicena tržaški in isterski
deželni zbor. Sklicanje se je izvršilo, da se
na eni strani da že v jeseni lanskega leta
izvoljenemu deželnemu zboru isterskemu
priliko, da izvoli deželni odbor, na drugi
strani pa, da se omogoči konstituiranje tudi
novizvoljenemu občinskemu svetu tržaškemu,
ki mora verificirati volitve na deželno-zbor-
ski seji.

„Veleizdajniški“ proces.
ZAGREB 19. (Ogr. biro). Ker je oboel
votant Cukus, zato ni bilo danes razprave v
„veleizdajniškem“ procesu.

Baron Rauch.
BUDIMPEŠTA 19. (Ogr. biro) Baron
Rauch se je danes iz Dubice podal v Zagreb.

Dogodki v Perziji.
DUNAJ 19. „Fremdenblatt“ piše: Na
tukajšnje perzijsko odposlanstvo je včeraj
prispela okrožna nota, v kateri naznanja novi
prvi sekijski načelnik v ministerstvu za
unanje stvari Muktar es Sultaneh, da se je
odpovedal prestolu šah Mohamed Ali in da
je ustoličen novi šah ter je imenovano pro-
vizorično regentstvo.

Ministerska kriza na Grškem.
ATENE 19. Rhalis je isjavil kralju,
da prevzame sestavo kabineta pod pogojem,
ako se takoj razpusti zbornica. Kralj je od-
govoril, da bi bilo radi krečanskega vpraša-
na umestno razpustiti zbornico še le v po-
znejem času. Govori se, da Rhalis jutri di-
finitivno odkloni misijo za sestavo kabi-
neta.

Nemški cesar odpotoval na sever.
BEROLIN 18. Cesarja jahta „Hohen-
zollern“ je danes ob 4. uri zjutraj odplula
na sever. Jahta bosta spremljala križar
„Hamburg“ in depešna ladja „Sleipner“.

Zrakoplovstvo.
CALAIS 19. Latham se je s svojim
aeroplanom dvignil v zrak ob 7 uri 2 minuti,
da bi poskušal preleteti kanal La Manche.
CALAIS 19. Ob 9 uri 48 min. je sve-
tilnik signaliziral remorker, ki je plul proti
pristanišču in v vodil seboj Lathamov aéro-
plan. Poskus zrakoplova, da bi preletel
kanal, je torej izpodeltel.

CALAIS 19. Latham je 18 km daleč
od obale padel s svojim letalnim aparatom v
morje, ker se je zmanjšala hitrost motorja.
Vprejel ga je neki remorker in ga z apa-
ratom vred privedel v Calais. Zdi se, da je
aparati popravljen. Latham, ki je ostal nepo-
škodovan, je aklimirala velikanška množica
ljudi.

Boji pri Melili.
MADRID 19. Glasom nekega uradnega
poročila se je včeraj pri Melili uvel hud boj,
ki še vedno traja. Zgube Špancev so ve-
like.

MELILA 19. - V včerajšnjem boju so
imeli Španci 15 mrtvih in 22 ranjenih.

TURČIJA.
CARIGRAD 19. Danes zjutraj je bilo
v Stambulu obešenih 13 oseb, med temi di-
vizijski general Cerkeš Mehmed, adjutant in
načelnik tajne policije Abdul Hamida, divi-
zijski general Jusuf, bivši vojaški poveljnik
v Erzerumu, Derviš Vahdeti, utemeljitelj
mohamedanske unije, dva polkovnika, dva
poročnika, trije vojaki in en uradnik porte.

PODLISTEK

Fran Barbo, vnet pospeševalec hrv. protestantovske književnosti.

Spisal IVAN STEKLASA.

Klombner je med tem priporočal Un-
gnadu za prevajatelja na hrvaški jezik Vla-
dića Frankovića, češ, da zna dobro glagolico
in cirilico, in da v hrvaškem pismu ni bolj
veščega od njega, a prevajanje pod njim bi
napredovalo gotovo prav hitro (Kostrenčić
str. 61, 72). Vladić Franković pa ni bil pri-
staš württembergške veroizpovedanja, pa ga
zato Ungnad ni hotel sprejeti. L. 1563 je
Vladić sicer prišel v württembergsko tiskarno
ter izjavil, da je pripraven delati. Klombner
ga je še vedno priporočal, da mu izročijo
prevajanje na hrvaški jezik, toda do tega
bržkone ni prišlo. Ungnada se je med tam
posrečilo, da je dobil druga dva duhovna, ki

TRST, torek 20. julija 1909

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

† Don Karlos, vojvoda Madridski.

VARESE 19. Pogreb Don Karlosa se bo
vršil v torek v Casanu, nakar prepeljejo
truplo v Trst. Vest o smrti vojvode so brzo-
javili cesarju Fran Josipu. Dospelo je mnogo
sožalnic.

VARESE 19. Truplo vojvode Madridskega
so položili na mrtvaški oder v veliki dvorani
hotela „Excelsior“. V dvorani so priredili oltar,
na katerem so se danes dopoldne čitale
maše. Semkaj sta prispela brat pokojnika
in grof Caserta. Na krsti je napis: Karol VII.
Španski.

Don Karlos je bil kakor sin španskega
infanta don Ivana Karlosa Bourbonkega in
princesinje Beatrice Modenske rojen v Ljubi-
ljani dne 30. marca 1848. Z odpovedjo
svojega očeta na španski prestol dne 3. okto-
bra 1868 je postal po svojem stricu grofu
Molina pretendent na španski prestol (kakor
Karol VII). Don Karlos je hotel uveljaviti
svoje pravice na Španijo in zato je leta
1869 v španskih baskijskih pokrajinah iz-
bruhnila karlistična ustaja, ki so jo pa kmalu
španske vladne čete udušile, isto tako je iz-
podeltel poskus ustaje leta 1870. Potem je leta
1872 (ko je vladal na Špankem kakor kralj,
italijanski princ Amedeo, ki se je leta 1873
odpovedal) zopet izbruhnila domača vojna.
Vrhu poveljstvo nad protuvladnimi četami je
imel don Karlos in večkrat so bile vse severne
pokrajine v njegovi oblasti, dočim je brat
don Karlos vodil vojno v Kataloniji. Med
tem so leta 1874 španski kortesi proglasili
kraljem don Alfonza, sina kraljice Izabele.
Polagoma je don Karlosu zmanjkalo denarja,
da bi vzdrževal veliko armado in nadaljeval
vojno in zato se je karlistični general Cabrera
podvrnil novemu kralju Alfonzu. Njegovemu
izgledu je sledilo mnogo časnikov, dočim so se
drugi umaknili na Francosko. Meseca janua-
rija 1876 je vladna armada z večimi silami
napadla karlistične postojanke, je prodrla v
basikijske pokrajine, ki so ostale zveste preten-
dentu don Karlosu in je 19. februarja 1876
zavzela Estello. Devet dni pozneje je kralj
Alfonz imel svoj vhod v mesto Pamplona.
Istega dne je don Karlos z ostankom svojih
čet prekorčal francosko mejo in se je naj-
prej podal v Pau. Od tam je dne 1. marca
1876 izdal proglas na Špance, v katerem je
rekel, da se utegne še povrniti na Španko.
Pozneje ni nikdar več stopil na španska tla.
Don Karlos je mnogo potoval, tako n. pr. je
prepotoval Združene države, Meksiko, Indijo.
Pozneje se je nastanil v Avstriji, v zadnjih letih
je stalno bival v Benetkah v palači Loredan. V
Trstu je don Karlos zadnjič bil s svojim
bratom Alfonzom spomladi leta 1888, ko so
njegovega očeta pokopali v baziliki sv. Justa.
Njegova mati princesinja Marija Beatrica je
zadnja svoja leta preživela v Gorici, kjer je
umrla 16. marca 1896.

Don Karlos je bil dvakrat ožen: v
prvem zakonu s princesinjo Margarito Bour-
bon-Parmako, ki je umrla dne 29. januarja
1893; v drugem zakonu od 28. aprila 1894
s princesinjo Marijo Berto Rohan, rojeno 21.
maja 1860. Iz prvega zakona je pet otrok,
med temi princesinja Blanka, rojena v Gradcu
dne 7. septembra 1868, poročena dne 24.
oktobra 1889 z nadvojvodo Leopoldom Sal-
vatorjem, in princ Jayme, rojen dne 27. ju-
nija 1870 v Vevey v Švici, ki je carevi
ruski poročnik v Grodnovskem gardnem husar-
skem polku v Varšavi.

Vest o smrti don Karlosa je iznenadila,
kajti še le pred kratkem je okolica njegova
dementirala vest, ki so jo prinesli časniki, da
je don Karlos bolan. Dne 15. t. m. ga je pa
zadela kap in v nedeljo ob 5 in pol uri je

sta poznala cirilico in glagolico. Eden je bil
Slovenec, doma brčkone od Metlike, drugi pa
Dalmatinec. Prvi je umrl že med potom, a
drugi je prišel srečno v Tübingen. S seboj
je prinesel hrvaški prevod vulgate v glagolici,
katero je začel po njegovi trditvi prevajati že
l. 1547, a jo dokončal l. 1554. Toda ta
Dalmatinec je ostal le štiri dni v Tübingenu.
Izjavil se je na splošno začudenje, da je
hotel samo pokazati, da je sv. pismo že pre-
vedeno na hrvaški jezik, in da bili stroški za
novi prevod nepotrební, ker se bo njegovo
prevedenje sv. pismo tiskalo. Na vprašanje,
kje in kdaj, pa ni nič odgovoril, le toliko je
omelil, da se ne bo tiskal niti na njegove
stroške niti na stroške hrvaške tiskarne. Mo-
goče, da je bil ta duhoven goreč katolik, ki
ni hotel, da pride na svitlo njegovo delo s
pomočjo Ungnada. Ko so hoteli njegov prav-
dno prispejati z drugimi, niti tega ni do-
pustil, da mu je Vergerij obljubil 200 gol-
dinarjev nagrade. Kasneje se ni o tem
prevodu nič več šlihalo. Primož Trubar
je mislil, da je to brčkone ono sv. pismo,
katero je dal stari hrvaški knez Bernardin
Frankopan prevesti na hrvaški jezik od pe-

VAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročne brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnine na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celo-
— letno K 5-20, pol leta K 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne franko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila tiskarna konsorcija
lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

taktičnih vprašanjih nasproti vladi in drugim
strankam je odločala „Narodna zveza“.

Kasneje smo uveljavili še širšo zvezo. S
českimi katoliško-narodnimi in staroruskimi
poslanci smo ustanovili „Slov. centrum“. To
je bila že precej močna tvorba, da smo
se mogli nadejati, da bo upoštevana. Ali po-
kazalo se je, da tudi ta ne zadošča; trebalo
je združiti še več moči. Tudi to se nam je
posrečilo. Stranke centruma in vse češke
stranke so se združile v takozvano „Slov.
Jednoto“. V tej organizaciji so bili zdru-
ženi vsi Slovani razen Poljakov (Silen vrišč)
in Mladorusinov. Bilo je v klubu kakih 120
poslancev. Seveda so vsi v „Jednoti“ zdru-
ženi klubi obdržali prejšnjo svobodo, le v
važnih vprašanjih taktike za skupne cilje so
postopali sporazumno.

„Jednota“ je skušala pridobiti še drugih
slovenskih poslancev, kar se jej je posrečilo.
Poljska ljudska stranka se je nekako odda-
ljala od poljskega „Kola“. Ni sicer formalno
vstopila v „Jednoto“, ali podpirala jo je.
Istotako tudi Malorusi, ki so se obvezali
podpirati borbo proti vladnemu sistemu. Pri
tem pa moram še posebno nagla-
siti, da sta oba jugoslovanska
kluba še vedno združena v „Zvezi“.

**Dogodki lanskega leta. — Program sedanje
vlade.**

Tednji ministerski predsednik Beck
je odstopil iz razlogov, ki še sedaj niso prav
pojasnjeni. Nočem reči, da je bil nam naklo-
njen, ali bil je razumen mož, ki je uvideval,
da se ne sme samo govoriti in obljubljati,
ampak tudi kaj storiti. Da smo mi trž. Slo-
venci dobili na šolskem polju vsaj malenkost
— podzavljenje nekoliko učiteljev — se mo-
ramo zahvaliti Becku. On je storil vsaj en
prvi — korak v odstranjenje krivice, ki so
nam godi.

Beck je odstopil in — kakor rečeno —
še danes se ne ve prav zakaj. Sluti pa se,
da pod pritiskom nemških strank, ki jim je
bilo neprijetno, da bi bili tudi Slovani —
da si tvorijo večino prebivalstva — primerno
zastopani v ministerstvu.

Sledilo je I. Bienertovo ne-
parlamentarno ministerstvo. V
njem so bili sekijski načelniki, ki so vodili
posamične resorte. Le takimenovali ministri-
rojaki niso bili neparlamentarci. Ali ta vlada
je trajala malo časa. Splošna želja je bila,
da na mesto sekijskih načelnikov stopijo
parlamentarci. In res je prišlo, ko je bil dr-
žavni zbor zaključen vlad česke obstrukcije,
II. Bienertovo ministerstvo, v katero
je pozval Bienert parlamentarce. Toda kake?
Najhujše sovražnike Slovanov.
In kar je najlepše, tudi take, ki niti niso
bili več poslanci, pač pa so bili po svojem
prejšnjem političnem in parlamentarnem de-
lovanju poznani kakor najhujši Slovanščenci.
To so: minister za nauk Stürgkh, za
pravosodje Hochenburger in takozvani
minister-rojaki dr. Schreiner. Ta po-
slednji, z velikim fanatizmom odključki se
minister daja signaturu vsemu mi-
nisterstvu! V ministerstvu sta sicer
tudi dva Poljaka in dva Čeha. Ali njih vpliv
je minimalen, ker glavno odločilno besedo
ima vedno Nemeck dr. Schreiner. S prvega se
to še ni toliko poznalo. Ali pozneje je bilo
kmalu jasno, da namesto politike Beckove,
ki je hotela nekako izhajati tudi se Slovani,
je stopila politika odkritega proteži-
ranja Nemcev na škodo Slova-
nov! Nemce se potiska povsodi naprej a
Slovane odraiva in zapostavlja. Toda jednega
vendar ne more doseči ta sistem, tudi če bi
pristopilo še 100 Schreinerjev, tega namreč,
da bi iz naše države napravili nemško dr-

prinesel neki pater v Tübingen ter ga tukaj
pokesal Vergeriju. Že tam smo omenili, da je
to sv. pismo brčkone ono po Bernardinu
Frankopan prevedenno ter čuvano v nekem
franciškanskem samostanu na otoku Rabu,
pa ga je brčkone vzel zdaj eden zdaj drugi
pater v nadi, da ga dobro proda.

Sprejem patra Mojzesa je bil prav slo-
vesen. Na dan sv. Katarine l. 1562 so se
zbrali radi tega v Ljubljani v mestni zbornici
mnogi plemenitiši in stanovni kranjski s svojim
upraviteljem Jožtom Gallenbergom (1558-1566)
a Fran Barbo je privedl tjaka svojega patra
Mojzesa. Na vprašanje, kaj išče za svoje
hrvaško sv. pismo, odgovori pater Nikolaj
Mojzes, da je to veliko delo, s katerim se
je on mučil dolgo časa, ker ga je prevajal iz
izvirnika. On bi to sv. pismo odstopil, ko bi
mu stanovni preskrbeli škofijo v Trstu ali v
Pičanu pri Pazinu. Ako mu dajo pa 300 ce-
kinov provizije, bi on to sv. pismo prepisal v
treh letih ter privedl za tisek. Ker so pa to
bile prenapete zahteve, ni prišlo do pogodbe
in pater Mojzes se je vrnil domov na Krk
kjer je umrl med potom (Kostrenčić str. 128.)
(Pride še.)

žavo. Pač pa je ta zistem dosegel v polni meri: da so namreč razum Nemcev vsi nezadovoljni!

Tak je program sedanja Bienenrothove vlade. Sicer ne odkrito priznan in pisan. Ali vendar program, ker se dosledno izvaja, vzlic vsem zatrjevanjem bar. Bienenrotha, da je nepristranski in da želi pomagati vsem!

To svojo trditv hočem podpreti z nekoliko konkretnih izsledkov iz vsakdanje prakse. (Pride še.)

Objektivnost Bienenrothove vlade v zrcalu železniške uprave.

(Interpelacija posl. Matka Mandića in tovarišev na ministra-predsednika in ministra za železnice v seji zbornice poslancev dne 6. julija).

Neprestanih pritožb proti upravi državnih železnic in njenim podrejenim v obče, posebno pa na našem jugu, ni več ne konca ne kraja. Tu ne pomagajo več ne pritožbe, ne predlogi, ne interpelacije v parlamentu, kakor tudi ne privatne pritožbe na samem ministrstvu za železnice, proti vedno naraščajočim težnjam po ponemčenju našega naroda v krajih ob državni železnici, in po odtiskavanju našega hrvatskega in slovenskega uradništva iz službe državnih železnic.

Doslej se je dozdevalo vsaj, da je vprašanje germanizacije v naših deželah prepuščeno na voljo posameznim osebam, ki imajo v tem pogledu ne le povsem svobodne roke, ampak so — kakor je naglašeno v neki interpelaciji prvopodpisane od dne 8. junija t. l. na njegovo prevzvišenost ministra za železnice — podpirane take težnje tudi od samega ravnatelja državnih železnic v Trstu.

Nu, odalej moramo smatrati, da je delo germanizacije in odtiskavanja našega uradništva, vzela v svoje roke uprava državnih železnic sama, ker drugače si ne moremo tolmačiti dejstva, ki je navaja slovenski dnevnik „Edinost“, izhajajoči v Trstu, pod št. 183 od dne 1. t. m. pod naslovom „Barona Bienenrotha objektivnost“, ki je je dobil, kakor naglašajo, iz povsem zaupnega vira in ki se glasi v originalu:

„Barona Bienenrotha — objektivnost! Te dni se je ministerki predsednik zopet široko ustil v parlamentu, da je njegova vlada strogo objektivna in enako dobrohotna do vseh narodnosti. Posebno slovesno pa je naglašal, da njegova vlada odločno odklanja vsako vplivanje od strani političnih strank. Tem slovesnim zatrjevanjem so sicer baje burno ploskali v parlamentu, ali radi tega ostajajo vendar neresnični, v navskrižju z dejstvi. Odločilni so pa menda dejanja in ne besede.

Iste dni, ko je baron Bienenroth zagotovil, da njegovo vedenje je odtegneno vsakemu vplivu od strani političnih strank, smo doznali mi iz povsem zanesljivega vira, da je nemški narodni svet razposlal okoliščni, s katero naznanja, da ima oddati kakih 200 mest na državnih železnicah!!

Prosimo: nemški narodni svet ima oddati toliko mest na državnih železnicah! Je-li to možno brez sporazumljenja z upravo državnih železnic? Ali z drugo besedo: železniška uprava je nemškemu narodnemu svetu — torej politični stranki — podelila pravo, da ob imenovanjih stavlja svoje predloge, ki bodo — na tem seveda ne dvomi nikdo — za železniško upravo merodavni. Sedaj se ne bo čudil nikdo, da je na slovenskih tleh toliko železničarstvih — Vizerjev.

In baron Bienenroth nam v parlamentu deklarira o neodvisnosti svoje vlade od političnih strank! Naj se izrazimo najmileje: o, Bienenrothova vlada, tvoje ime je — neiskrenost in zahrbtnost!!

Na podlagi navedenega stavlja podpisani na njiju prevzvišenosti, gospoda ministra predsednika in gospoda ministra za železnice sledeče vprašanje:

1.) Je-li Vajinima prevzvišenostima poznano, da je nemški narodni svet razposlal okoliščni, s katero priobčuje, da ima na razpolaganje kakih 200 mest na državnih železnicah?

2.) Ali hočeta Vajini prevzvišenosti — ako je zgornja vest resnična, na čemer dvomiti nimamo razloga — takoj ukreniti potrebne korake, da se temu pohujšanju nemudoma stopi na pot, ter pokazati z dejanjem, da sedanja vlada ne stoji pod vplivom katerekoli politične stranke, ampak da je objektivna in jednako dobrohotna nasproti vsem narodnostim, kar je njegova prevzvišenost, g. minister predsednik, opetovano in tudi v zadnji čas v parlamentu trdil?

Nemški krščanski socijalci o trilateralizmu.

Neki krščanski socijalni poslanec piše v „Information“: „V Budimpešti se zopet zelo razburjajo radi nameravane ustanovitve mesta guvernerja za Bosno in Hercegovino. V tem vidijo nov korak do trilateralizma, ki se ga na Ogrskem iz lahko umljivih razlogov boje kakor ognja. Mi pa v omenjeni odredbi, žalobno, ne moremo opaziti kaknega napredka v označenem smislu, ker, ko bi bilo temu tako, bi se moralo poleg novega državnega ozemlja združiti tudi kake druge dežele v neko vrsto administrativne in gospodarske skupnosti z Bosno in Hercegovino, ali o tem ni čuti, žalobno, čisto nič. In vendar bi bilo treba iskati,

kakor je to naš vodja dr. Lueger že opetovano naglašal, ravno v trilateralizmu rešitev za bodočnost.

Dogodki zadnjih tednov v parlamentu so zopet enkrat dokazali, da se na vodilnem mestu nočejo odločiti resno za uresničenje tega načrta. Dela se raje enodnevno politiko; živi se od roke v usta, mesto da bi z dalekosežno politiko velikih potez poskrbeli tudi za daljno bodočnost, v kateri bo monarhija ravno na jugovzhodu izpostavljena težkim skušnjavam.

Javen shod S. L. S. v Ljubljani.

V nedeljo se je vršil v Ljubljani shod S. L. S., na katerem je poročal dr. Šusteršič o položaju, ki je nastal po zaključanju drž. zbora. Izrekel se je za zedinjenje Jugoslovancev. Bosansko agrarno banko je imenoval evropski škandal. V zadnjih 50 letih se ni zgodil v Evropi sličen škandal kakor z ustanovitvijo te oduševske banke.

Izjavil je, da ne hrepeni po ministerskem sedežu. O italijanski pravni fakulteti je preciziral znano slovensko stališče.

Dr. Šusteršiča so obisali s cveticami. Shod je izrekel poslanec S. L. S. zaupnico.

Zanimivo je, da je poslal načelnik „Poljake ljudske stranke“ Stapinski na shod sledeči brzojavni pozdrav:

DUNAJ 18. Želel sem biti osebno na vašem današnjem shodu. Bolezen je preprečila. Torej pošiljam brzojavno srčne pozdrave od poljake ljudske stranke vaši slovenski ljudski stranki. V edinstvi ljudstva je sila naroda. Neustrašimo se groženj nikogar. Že poznamo zvižaje. Če Bog da, na jesen popolna unija slovenskih poslancev pod voditeljstvom Šusteršiča, Kreka in Praska. — Živeli taki voditelji. Stapinski.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Najvišji sanitetni svet. Dunajski listi poročajo: Na jesen se preobrne najvišji sanitetni svet. Število členov se pomnoži na 40; razum tega se osnuje podobore, katerim se izroči posamične referate. Le posebno važne stvari se bodo razpravljale v plenumu.

Pouk v drugem deželnem jeziku. Iz Olomuca poročajo: Občinski svet je sklenil uvesti na nemški deški meščanski šoli češčino kakor obvezni predmet.

Srbski kralj Peter se je s princino Heleno podal v Ribarsko Banjo. Prestolonaslednik Aleksander se na načet zdravnikov poda v Rogatec.

Škandali pri nedeljski mednarodni kolesarski dirki.

Nečuvna perfidija. — „Piccolo“ in „Indipendent“.

Včerajšnji „Piccolo“ piše, da so zastavili pri nedeljski dirki okoliščani z vozički na roke naloženi z vrči mleka, nekaterim kolesarjem namenoma pot in tako provzročili, da sta ponorečila kolesarja Marcheta in Bianchi. Dalje pravi „Piccolo“, da je bilo po cesti med Kontovcem in Nabrežino natresenih na stotine žeblice. Te žeblice da sta natrosila po cesti — glasom zatrdila nekega gostilničarja — dva sloven. kolesarja, ki sta stalna obiskovalca „Narodnega doma“. Ta dva da sta šla malo pred dirko naprej zavrtim, polnim žeblic.

Tako „Piccolo“, „Indipendente“ je šel še dalje, ter piše da je obvestil neki slov. list Slovence v obče, a one v okolici posebej, s prozornim namenom, o nameravani dirki.

To kar pišeta imenovana lista, je prosta infamija, je pavšalna obdolžitev vseh okoliščanov in Slovencev v obče in mi na omenjena očitavanja ne smemo in ne moremo molčati.

Poglejmo pred vsem, kako je s trditvijo glede vozičkov na roko! Pred vsem treba opaziti da okoliščani vozičkov na roko — za prevažanje mleka — sploh nimajo. Vozički, ki so jih srečali kolesarji torej niso bili okoliščanski. No bili so to vozički Kraševci in ker so tudi Kraševci Slovenci, je naša dolžnost, da pojasnimo, da se v tem slučaju ni šlo za nikak slab namen.

Znano je, da je v Avstriji predpisano da se treba umakniti na desno. Dotični naši Kraševci in Kraševke so se tudi pravilno umaknili po predpisu na desno, a dirkač Marcheta, ki jim je prišel nasproti, se je držal italijanskega pravila, ter je okrenil na levo. Dotični kmetje so se nato hoteli umakniti s svojimi vozički proti sredini ceste, na kar je začel Marcheta lavirati ravno tako proti sredi ceste, da je bilo konečno trčenje neizogibno. Iz tega sledi da je bil tu vsak slab namen izključen. Če zadene koga kaka krivda, zadene ista edino-le Marchettija, ki se ni informiral o predpisih, ki veljajo v Avstriji glede cestne policije. Ne smemo pa pozabiti, da bi gotovo nihče ne šel z mlekarstvom vozičkom pod kolesarja, ko tvori dostikrat tak voziček celo premoženje dotičnega lastnika. A valed konfuzije, ki je nastala zbog ponesrečenja Marchettija, je ponesrečil tudi Bianchi. V tem oziru ne zadene torej okoliščane niti Kraševce ni najmanj krivda.

Poglejmo sedaj, kako je z žeblici, ki so bili natreseni po poti!

Res je, da sta trosila žeblice dva kolesarja v sivi obleki in z belimi kapami. Sivo obleko pa nosijo le člani italijanskih kolesarskih društev. Omenjena kolesarja sta bila opazovana od nabre-

žinskega oddelka kolesarskega društva „Balkan“, a sta snela društven znak. Člani nabrežinskega oddelka kolesarskega društva „Balkan“ nabrali so cele pesti žeblice. Dalje je konstatirano, da je bila že pred štirimi zjutraj polna cesta kolesarjev, ki so trosili žeblice po cesti. A ne samo to! Govorilo se je celo, da se je trosilo žeblice z nekega avtomobila!

A da niso bili to slovenski kolesarji in avtomobilisti, je najlepši dokaz, da je od dveh slovenskih dirkačev — Maroli in Benko — zadel Maroli že kakih par sto metrov od starta na prvi žebelj. Da so slovenski kolesarji natrosili žeblice, bi bil Maroli to gotovo znal, da bi se bil znal ravnati. A zgodilo mu se je enako tudi v Nabrežini.

Sumljiva je tudi okoliščina, da je bilo za neke tržaške kolesarje pripravljenih kar pet rezervnih koles, kar je najboljši dokaz, da je moral dotični znati, da so natroseni po cesti žeblici.

In pri vseh teh dokazih se drznejo italijanski listi zvrčati krivdo na Slovence!

To je perfidija, kakršne sploh ni mogče primerno kvalificirati! Vendar s tem škandal se nikakor ni izcrpan. Dokazano je, da mnogo italijanskih kolesarjev niti ni bilo v Korminu, pač pa se jih je prišlo med zmagovalce na cilju v Trstu. Vstavili so se ob cesti v kakem jarku, grmovju ali gostilni ter se lepo vrnili v Trst kot zmagovalci. Eden teh je gospod de Gaspari od društva „Liberi e forti“.

Sploh pa čemu bi rabili še dalje besede? Najlepši dokaz za nepravilnosti, ki so se godile, je, da darila niso bila razdeljena, ter da je zahtevala večina dirkačev, da se dirko uniči in da se eventualno vrši drugo tekmovanje.

Cela vzporeditev gotovo ne služi v čast društvu „Liberi e forti“.

Štrajk v Ajdovščini.

Minoli petek in soboto je izdalo vodstvo tovarne na štrajkujoče delavstvo sledeči poziv:

Našim delavcem!

Štrajk, katerega ste Vi hoteli, je pripravil Vas in Vaše družine ob Vaš dobri in gotovi zaslužek in Vi ste izgubili stem plačo 6.ih tednov.

Sporočamo Vam, da bi nam ob sedanjem slabem kupčijskem stanju predilnice, kar lahko razvidite iz časopisov, bilo boljše zapreti tovarno za delj časa.

Ker pa nečemo, da bi se nam očitalo, da se poslužujemo te okoliščine slabega kupčijskega stanja, da bi držali zaprto tovarno in da Vas radi tega puščamo brez zaslužka, Vam naznanjamo, da začnemo spet delati v tovarni, če jih zahteva delo prostovoljno najmanj 150 delavcev predilnice in 15 delavcev barvarnice.

Ajdovščina, dne 15. julija 1909.

Za imejateljstvo tovarne: I. Ammann l. r.

Na to izjavo, ki ni nič drugega kakor hudobna zvižaja izvesti svoje žrtve zopet na delo pod istimi pogoji, pod katerimi je slavni Ammann s pomočjo svojih podreptnikov skozi celih 15 let izkoriščal in trpinčil slovensko delavstvo, je isto odgovorilo na shodu, ki se je ob ogromni vdeležbi vršil v nedeljo popolne v dvorani Bratina v Ajdovščini.

Shod, kateremu je predsedoval tov. Budihna in ki se ga je udeležilo razum štrajkujočih tudi vse drugo delavstvo iz Ajdovščine in okolice, je zopet dokazal, da je delavstvo strogo organizirano in da se v polni meri zaveda svojih dolžnosti. Potem ko je tovariš Jaklič v enournem govoru raztolmačil mahinacije od strani tovarne takom štrajka, ki traja že dolgih 6 tednov, in ko je konstatiral in dokazal, da je gori navedeni poziv v sedanjem času, ko se nahajamo v vojni s tovarno, nevarno žaljenje delavstva, ki se je hoče potom izstradanja zopet vpreči v jarem suženstva, je prišel do izbruha dolgo let zatajevanj ponos slovenskega delavstva v Ajdovščini, ki je v tem momentu glasno protestiralo in zopet priseglo, da ne odneha od svojih poštnih zahtev in ako bi bilo potreba pri tem žrtvovati samega sebe in svoje družine.

Na to je vspodbujal tovariš Jaklič navzoče, da vtrajajo naprej kakor so dosej, kajti o izstradanju tu ne more biti govora, ker imajo danes štrajkujoči na tisoče Slovencev za seboj, ki simpatizirajo z njimi in so pripravljeni jih tudi podpirati.

Sklenilo se je, da se odgovori na Ammannovo izjavo, da se ne poda jutri v ponedeljek samo 150 delavcev v tovarno ampak vsi, ter se enkrat za vedno iz obličenja v obličenje tem ljudem dopove, da niso od nikogar naščuvani, kakor trdi Ammann, ampak, da jih je skrajna potreba in beda privedla do tega koraka.

Potem, ko je bil shod zaključen in ko je delavstvo pevajoč „Hej Slovani“ prišlo na ulico, se je pripeljal mimo v svoji krasni kočiji gospod Ammann, ki ga je delavstvo pozdravilo kakor vedno, a takrat nenavadno z zvižganjem.

V smislu jednoglasnega sklepa na nedeljskem shodu, da se vsi odzovejo Ammannovemu pozivu, so se zbrali v ponedeljek zjutraj ob 7. uri vsi štrajkujoči pred prostori podružnice N. D. O. v Ajdovščini. Med tem časom se je pripeljal mimo na kolesu plačani

tiran in največji sovražnik delavstva nadelovodja domačin Kovač, ki so ga štrajkujoče delavke in delavci pozdravili s fejklici in zvižganjem. Takoj na to se je začel pomikati veličastni in dolgi sprevid štrajkujočih v tovarno, ki jih je g. Ammann prijazno pozdravil, misleč, da so ga prišli prositi, da jih milostno zopet vzame na delo.

Zmračil se je pa takoj njegov „častitljivi“ obraz, ko je slišal iz ust delavcev samih in kar mu je gospod podžupan in notar Lokar, ki je iz prijaznosti do delavstva prevzel nalogo tolmača prevedel na nemški jezik, da je delavstvo zopet pripravljeno vsprejeti delo, ako tovarna ugotovi pravičnim njihovim zahtevam.

Po eno in četrtturnem pogajanju, tokom katerega je po svoji stari navadi gosp. Ammann zopet ponavljal vse dobrote, ki jih je pripravljena tovarna tudi znanprej deliti svojim delavcem je izjavil, da sedaj ne more radi slabega kupčijskega stanja več obljubiti kakor celih 5 od sto izboljšanja plač in še to samo v poletnih mesecih.

Na to mu je odbor štrajkujočih, obstoječ iz 6 delavcev in 6 delavk odgovoril, da so zahteve stavljene v spomenici vže itak minimalne, da na noben način ne morejo delavci tukaj kaj popustiti. Gosp. Ammann si je na to izjavo delavstva pridržal pomisleka za nekaj dni, kar mu je tudi delavstvo dovolilo. In zopet se je začel pomikati sprevid nazaj v dvorano g. Bratina, kjer se je vršil sestanek in na katerem je tovariš Jaklič povedal štrajkujočim, kaj je pripravljena tovarna izboljšati.

Po kratki debati se je jednoglasno sklenilo, da je ponudba tovarne nevprejemljiva in da mora štrajk s podvojeno silo trajati naprej.

Delavstvo je s tem svojim nastopom zopet odločno pokazalo, da ni od nikogar nahujkano, a da misli in dela samostojno. Ako se more na svetu sploh kacega človeka prepričati, potem je moral včerajšnji nastop štrajkujočih g. Ammanna gotovo prepričati, da je to toliko let izkoriščano in trpinčeno delavstvo pripravljeno na vse.

Dnevne vesti.

Politično društvo „Edinost“, vabi vse gg. odbornike na važno sejo, ki se bo vršila nočoj ob 7. uri v pisarni dr. Gregorina in dr. Slavika.

Novi ravnatelj poštnege urada v Trstu. Trgovinski minister je imenoval višega poštnege kontrolorja Stefana Suppana ravnateljem poštnege urada v Trstu.

Nova odvetniška tarifa v slovenski izdaji. Društvo „Pravnik“ v Ljubljani je izdalo v slovenskem jeziku novo odvetniško tarifo in sicer v obliki knjižice z abecednim kazalom in v obliki stenskega plakata. Cena tarifi je po 80 stot., kekor ob enem kupi dr. Volčiča „Civilnopravne zakone“ (8 K—), dobi to tarifo v obliki knjižice brezplačno. — Iz objave na platnicah povzemamo, da je to društvo zadnja leta založilo tisek do 20 različnih važnih zakonov in sicer 5 v hrvatskem, druge v slovenskem jeziku. Iz II. dela knjige „Zakoni o javnih knjigah“ so popolno ali do malega pošli ponatisti: Železniške in rudniške knjige. Vzorci predlogov itd. Predpisi o konverziji hipot. terjatev, zato se ta II. (B) del in I. (A), Zakon o zemljiški knjigi itd., ki sta popolno samostalna, oddajata tudi vsak posebej ter veljata v platno vezana po 3 K 20 stot. Knjige se dobivajo po knjigar-ah in pri uredniku dr. E. Volčiču v Rudolfovem (Novem mestu).

Nov poštni urad. Dne 1. avgusta 1909 otvori se v Brezovici pri Ljubljani (polit. okraj Ljubljana) nov poštni urad z uradnim imenom „Brezovica pri Ljubljani“, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter zajedno služboval kakor nabiralnica poštno-hranilnišnega urada. Zrezo bo imel s poštним omrežjem po dvakratni paš-pošti na dan do žel. postaje v Brezovici.

Na tem poštнем uradu se uvede istočasno tudi služba selakega pismonoše.

Razpisana služba. — V področju c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu se ima spopolniti eno oziroma več mest darčnega eksekutorja.

Praktično-teoretični tečaj za babice. — S 1. oktobrom 1909 se odpre na c. kr. učilišču za babice v Trstu praktično-teoretični tečaj v slovenskem jeziku. Ženske, ki se žele udeležiti tega tečaja, ne smejo biti stare nad 40 let; ako niso omežene, morajo biti stare nad 25 let.

10 letnica in razvitje društvene zastave pevškega društva „Lipa“ v Bazovici. Kakor smo že poročali, bo pevsko društvo „Lipa“ v Bazovici dne 1. avgusta t. l. slavilo 10-letnico svojega obstanka in o tej priliki tudi razvil svojo zastavo. Sodeči po pripravah in po splošnem zanimanju, obeta biti ta slavnost zopet ne le pevaka, ampak prava narodna manifestacija.

Dosedaj se že prijavila svojo vdeležbo na ti slavnosti sledeča društva: 1. tržaški „Sokol“ 2. „Narodna delavska organizacija“, 3. Kolesarsko društvo „Balkan“ iz Trsta. 4. „Prostovoljno gasilno društvo“ iz Materije. 5. Pevsko društvo „Zorilava“ iz Sežane. 6. „Del. podp. društvo“ iz Trsta. 7. Pevsko društvo „Slava“ iz sv. Marije Magdalene spodnje. 8. Tamburaški zbor „Domovina“ iz sv. Marije Magdalene spodnje. 9. Pevsko društvo „Zvon“

z Opčin. 10. Pevsko društvo „Primorec“ iz Trebič. 11. Bralno in pevsko društvo „Tabor“ iz Lokve.

Prihodnji objavimo še nadaljna društva, ki so se in še še prijavijo.

Ona bratska društva, ki se nameravajo vdeležiti te slavnosti, a se še niso prijavila, so naprošena, da to store najkasneje do dne 23. t. m., in da obenem javijo pesem, s katero nameravajo nastopiti in dotičnega skladatelja.

Tržaška mala kronika.

Zakonska aretirana radi razpečavanja ponarejenega denarja. - Regnikoli so pričeli celo ponarejati avstrijski denar! Včeraj sta bila aretirana zakonska Peter in Henrieta Casarsa, prvi star 26, natakari v Vidmu, stanujoč v ulici Solitario št. 11. Ista sta od neke branjeve večkrat kupila zelenjave s ponarejenimi kronami. Izročila sta tudi nekemu fantiču ponarejeno krono, da bi šel po vino. Pri hišni preiskavi v njunem stanovanju je policija našla še drugo ponarejeno krono, dalje ponev z zlito kovino in formo iz sadre. Tudi so našli ponarejen goldinar iz iste kovine.

Regnikolov ključ. V nedeljo ob eni uri po noči se je ogledar Ivan Ponaletto, star 26 let, iz Cervarese pri Padovi, skregal z Rudolfom Rückel in ga rečkar udaril s ključem po čelu. Bil je aretiran.

Poskus samomora. Ob 4. uri zjutraj predvčerajšnjega dne je nezaposleni mornar Humbert Haberl, star 23 let, doma iz Celovca, stanujoč v ulici Altana št. 4, poskusil obesiti se in sicer z vrvo, ki jo je privezal na železno mrežo med vrati hiše št. 11 v ulici Vitelli. Nekateri pasanti so brž prerežali vrvi. Treves ga je spravil v opazovalnico. Vzrok je — beda.

Koledar in vreme. — Danes: Marjeta dev. muč. — Jutri: Daniel prerok. Temperatura včeraj ob 2. uri pop. + 27,0 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Vroče. Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

Šentjakobska Čitalnica ima danes ob 8.30—10. ure zvečer pevsko vajo za ženski zbor. Vaprejemajo se tudi nove pevke.

Darovi.

— Za možko podružnico sv. Cirila in Met. je daroval g. Matko Bizjak trg. pomočnik K 3. Denar brani uprava.

Nar. delav. organizacija

Na pevsko-tamburaški zabavi pevkega društva „Adrija“ v Barkovljah, ki se je vršila v „Novem konsumnem društvu“ v Barkovljah nabralo se je za štrajkujoče v Ajdovščini 40 kron 50 stot., od katerih so darovali gosp. deželni poslanec Svetko Martelanc 5 kron in oibor „Novega konsumnega društva“ v Barkovljah 10 kron.

Gospodarstvo.

XII. Občni zbor „Kmetijske družbe za Trst in okolico“ z dne 11. t. m. — Naša družba je vedno na razpolago, da podaja vsakomur potrebna pojasnila in navodila v vseh kmetijskih strokah. Prav tako rada pojde družba na roko in je, po svoji moči, pripravljena tudi gmotno podpirati ustanovljanje organizacij, ki nam še manjkajo. Med teke potrebne organizacije je šteti v prvi vrsti ustanovitve „Zveze“ vseh zavarovalnic gov. živine v okolici v namen, da se doseže vladna podpora; kajti, kakor znano, vlada posamičnim zavarovalnicam ne more dovoljevati podpore, pač pa je zagotovljena izdatna podpora „Zvezi“, ako se ustanovi. Akcijo za to ustanovitev je dobrohotno prevzel poljedelski učitelj g. Lah, sedaj tehnični pristav na c. k. namestništvu in namestnik kulturnega nadzornika. Ta gospod je tudi predložil dotična pravila, ki se imajo danes prečitati, pretresovati in odobriti.

Delati bo treba odlej tudi na to, da se napravijo v vinorodnih krajih pravilne kleti, kjer bo možno brez nevarnosti ohraniti naša vina dlje časa, dokler se bodo mogla oddati po ugodnejših cenah. Istotako je vedno bolj občutiti potrebo, da se ustanove v naši okolici vinarske, vrtnarske in mlekarne zadruge. A za vse to je naprej potrebno, da se naši ljudje mnogo bolj zanimajo za našo družbo in da se otresejo one malomarnosti in indolentnosti, ki se opaža v obče. V drugi vrsti pa bo gledati, da se pozovejo na sodelovanje nove, čile moči, ki imajo potrebnih zmožnosti za to in ki jim ne manjka dobre in trdne volje.

Pri 4. točki: „Volitev predsednika in novega odbora“ je bil na predlog učitelja Germeka z vsklikom na novo izvoljen predsednikom g. Ivan Goriup, veleposrednik na Opčinah ter isto tako potrjen stari odbor, ki se je dne 16. t. m. konstituiral tako-le: podpredsednik dr. Slavik, blagajnik J. Pertot, tajnik Ant. Valentini; odborniki Alojz Goriup, Iv. Godina, Iv. M. Bole in Cibic Valentin. Prav tako sta v novič potrjena prejšnja pregledovalca računov gg. Stepančič Nic. in Iv. Knaus.

Pri slučajnostnih predlogih se je oglasil učitelj Germek ter je omenjal da se bo zaradi nastale vinske krize moralo družbino delova-

nje odslej osredotočiti bolj na sadjarstvo in vrtnarstvo, za katero so posebno ugodna tla v spodnji okolici.

Ker se po blagajnikovem sporočilu družbino gmotno stanje nahaja v ugodnem položaju, je predlagal, da se legat od 2000 K pok. Vatovca investira z namenom, da se obrestni te glavnice vporabijo za štipendije kmetovalskim mladeničem, ali drugim osebam, ki bi hotele obiskovati sadjarske in vrtnarske tečaje. Ti bi se morali zavezati, da bodo najmanj pet prvih let svoje znanje uporabljali v napredek teh strok v domači naši deželi. Vaprejet je bil ta predlog z dodatkom dr. Rybáfa, da, ker je ta vsota v ta lep namen premajhna, naj se odboru pusti svobodna roka, da k tej vsoti priloži še druge eventualne vsote, prihajajoče od vladnih ali drugačnih podpor.

Na to je pojasnjeval dr. Rybář, kako je to, da kmet. družba ni še vpisana v „oficijelni imenik“, ter je rekel, da je to zakrivila najbrž znaná nemarnost nekaterih izvestnih c. k. uradnikov, katere bo treba poklicati na odgovor. Prosil je navzočega g. Laha, da družbo informira vsakokrat, ko se vrše važne razprave, tikujoče se te družbe.

G. Al. Goriup je omenjal, da so nekateri mnenja, da kmet. družba premalo dela. Kakor je bilo ališati v današnjem tajnikovem poročilu, je družba po svojih skromnih močeh v minolemu letu razmerno dovolj storila. Da pa ne more izkazati večjega in izdatnejšega delovanja, na tem ni kriva družba, ampak v obče malomarnost našega ljudstva, ki se premalo udeležuje shodov in zborov ter premalo uvažuje druž. smotre. Govornik želi dalje, da bi se mogla kmalu ustanoviti vinarska zadruga. Želi, da bi poljedelski učitelj prihajal večkrat med ljudstvo predavati o kletarstvu in drugih strokah našega gospodarstva. Priporočal je tudi cvetličarstvo in gojenje plemenitega sadja, izlasti zgodnih breskev, hrušek in zgodnega namiznega grozdja; kajti lega in zemlja v našem bregu sta jako ugodni za to.

Zborovalec Godina Iv. je priporočal ustanovitev družbine drevesnice. Zborovalec Grgič bi rad videl, da bi se vse za to sposobne rešilike po zgornji okolici požlahtnile s črešnjevim cepiči.

Pri točki: Ustanovitev „Zveze“ zavarovalnic goveje živine“ je povdarjal g. Lah, da ker so se na zadnjem shodu prečitala in prisojevala dotična pravila in ker jih je tudi razposlal vsem zavarovalnicam v pregled, ne smatra za potrebno, da bi se danes zopet čitala ona pravila. Temveč smatra za bolj umestno, da se pričujoči zastopniki zavarovalnic takoj izrazijo, ako so za pristop k „Zvezi“, ali ne. G. Al. Goriup je priznaval potrebo in korist take zveze. Omenjal je domače razmere na Proseku, smolo in nesreče, ki so jih mnogo imeli in prestali. Ali, on je za to, da si prej, nego se zveza ustanovi, vse zavarovalnice prikrbe enotna pravila, kajti po najnovejših predpisih nimata pravil dozda nego dve sami zavarovalnici.

Zborovalec Godina je za to, da se ustanovi „Zveza“ takoj danes; podpiral ga je g. Lah meneč, da pravila se lahko preustroje tudi pozneje. Sliši se, da so vse zavarovalnice za pristop; v nekaterih krajih je bil sam navzoč, ko so na posamičnih občnih zborih vaprejel predlog za pristop k zvezi. Nekateri predsedniki so se potem zbal zahrbtnih kle-

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se vrši jutri 21. t. m. od 9. do 10. ure in od 3—6.

Chiffoniers, umivalnik z mramornato ploščo in ogledalom, omare s predali, modiljoni, slike, nočne omarice, ogledalo in miza.

Trgovsko-izobraževalno društvo

VABILO

na

redni občni zbor

ki se vrši

v torek, dne 3. avgusta 1909

v društvenih prostorih, ulica S. Francesco d'Assisi šte. 2, I. n.

ob 9. uri zvečer.

DNEVNI RED:

- 1) predsednikovo poročilo,
- 2) čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
- 3) tajnikovo poročilo,
- 4) blagajnikovo poročilo,
- 5) poročilo preglednika računov,
- 6) volitev predsednika,
- 7) ostalega odbora,
- 8) dveh preglednikov računov,
- 9) slučajnosti

ODBOR.

OPOMBA. § 19. društvenih pravil: Ako ta občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure kasneje drugi in je sklepčen ob vsakem število članov. — § 21. dr. pravil. Val samostojni predlogi, ki so namenjeni za občni zbor, se marajo vsaj osem dni poprej namnaniti društven. odboru, drugače se ne razpravlja o njih.

Majcen Miloš !.

mizar - Trst - ulica Leo šte. 2

priporoča slavnemu občinstvu
svojo mizarnico.
Izdeluje vsakovrstno, tudi
NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Vsled odhoda, prodaja s 30-40 od sto popustka.

Razprodaja

vseh PRSTANOV, UHANOV z dijamanti in brez istih, OBESKOV, VERIŽIC ter ZLATIH, SREBRNIH in STENSKIH UR, ki se nahajajo v prodajalni

G. KEHIAYAN, TRST, CORSO 32

Pekarna in sladčičarna - Vinko Skerk

Trst, ulica Acquedotto 15 — podružnica ulica Miramare 9.

V moji pekarni se vdiobi vsaki dan 3 trsen kruh in se dovaja vsak čas tudi na dom. — Dobi se tudi najfin. moka iz najboljših mlinov, bliskote in posebno pa specializeto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj, ruma in vsake vrste čaja. Vse po najnižjih cenah. — Spoštovanjem V. SKERK.

Mnenje g. Dra. A. Rogenhofer-ja

zdravnika na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Poslano mi Železnato Kina - Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) sem rabil jaz sam ter sem bil po vspehu naravnost presenečen. — Tudi pri bolnikih sem ga rabil ter dosegel vedno izvrstne vspehe.

DUNAJ, 20. novembra 1908.

Dr. A. Rogenhofer.

Pohišstvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

Trst — Via Malcantone

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

• Pisarna • Zaloge Cementa
ul. Carradori 16 Riva Grumula 2
Telefon 605. Telefon 23-30

Zasebni dekliški licej

trgovski kurz, gospodinjstva ljudska šola Šolski sester v Trstu

Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremljeno poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik nemški, poleg tega francosko, angleško, italijansko in kurza za slovenščino in hrvaščino. Letna penzija 600 K; šolnina: za licej 160 K, za trgovski kurz 100 K, za gospodinjstvo šola 200 K, za ljudsko šolo 100 K. — S prihodnjim šolskim letom se otvori prvi 4 licejalni razredi.

Na zahtevo se določijo prospekti.

Na zahtevo se določijo prospekti.

Michele Zeppar, Trst, ul. S. Giovanni 6 in 12

TELEFON šte. 11-85.
s podružnico v Zadru

Zaloga

majoličnih peči in

štedilnikov (Sparherd)

lastnega izdelka.

Edino zastopstvo tovar.

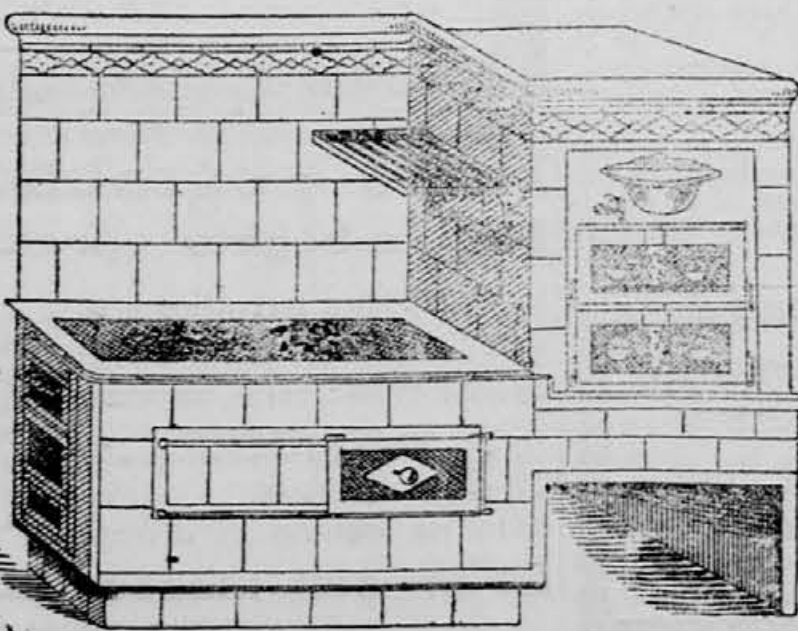
majoličnih peči: Carl

Mayer's Söhne, Blansko

Jzbera plošč

za stene kakor tudi za štedilnike.

Majolič. peči izdelane za trajen ogenj, uporabljive tudi na plin.

vetnikov, na katere se pa ne smemo ozirati, ampak le na sklepe dotičnih zborovanj. Temu mnenju se je pridružil tudi predsednik ter zborovalca Cipic, dr. Rybář, Grgič in drugi. Klub temu je ostal g. Al. Goriup pri svojem mnenju; a obveljal je vendar slednji predlog, da se zveza ustanovi, ter da se povabi vsaka zavarovalnica posebej, da s posebnim pismom oznani Kmetijski družbi svoj pristop k zvezi.

Predsednik je zaključil zborovanje o poludne zahvalivši se zborovalcem za živahno razpravo, g. Lahu za sestavo pravil, c. k. vladi in trž. hranilnici za gmotno podporo, „Sokolu“ za dovolitev dr. rane, „Edinosti“ za priročnik za družb. vesti in dru. Rybář-u za prizadevanje pri ministerstvu družbi v prid.

Vesti iz Goriške.

Razpisano je mesto poštnege ekspeditorja pri c. k. poštne uradu v Biljani, pol. okraj Gradšča.

x Volitve za goriški deželni zbor so že razpisane, in sicer bo volila splošna kurija 26. septembra, eventualna ožja volitev se bo vršila 5. oktobra. Kmečke občine bodo volile 10. oktobra, event. ožja volitev se bo vršila 17. oktobra. Mesta in trgi volijo 21. oktobra, ožja volitev pa 26. istega meseca, Trgovska in obrtna zbornica voli 20. oktobra, a veleposestvo 30. oktobra. Eventualna ožja volitev v veleposestvu se vrši naslednji dan 31. oktobra. Volitev v splošni kuriji in pa ona iz kmečkih občin pade na nedeljo.

x Služba vrtnarice za otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda v Korminu, ki se odpravi 15. septembra t. l., je razpisana. Izpršane vrtnarice oziroma učiteljice, ki so zročile tudi italijanskega jezika, naj naslovijo svoja prošnje čimprej na odbor ženskega združenja v Gorici, Gosposka ulica št. 5 I nadst.

x Slovenski dijaki so darovali ves čisti dobiček 126 kron, ki jih je donesla zadnja veselica pri „Jelenu“ tukajšnji „Dijaški kuhinji“.

Saj pravimo, tukaj darujejo revni naši dijaki zadnjo krono v narodne namene, Lah pa bogate za tisočake zbog nezavednosti ushih ljudi, ki jim prodajajo posestva. „Dvakrat žalostno je še to, da se ti „cvet“ narodnjaki bahajo z naprednjostjo!“ Menda da slovenski narod rešijo edino žuljave roke naših zavrednih delavcev in mlega kmeta!

x Iz goriške okolice. Povad tam, kjer ni bilo toče, kaže prav dobra vinska letina. Bati se je pa da pritise nenadoma velika vročina, kar bo slabo vplivalo na grozdje, glede na to, da je bilo doslej popolnoma mirno vreme. Če pritise sedaj velika vročina bo grozdje črnelo in začne gniti, kakor je to že bilo pred leti. Ker je sedaj zemlja polna vode, nastanejo v led vročine močno jutranje rose.

Kmetovalci naj ne zamudijo škropiti trt z modro galico, vicer jim peronospora uniči trtno listje. Tudi se ne sme več odlagati z žepljanjem.

x Na občinskih volitvah v Števerjanu je zmagala v prvem in drugem razredu agrarna stranka, v tretjem razredu pa klerikalni kandidatje.

x Nezgoda. Frančiška Vondina iz Lokovca se je vozila na obloženem senkem vozu po cesti, ki vodi za gradom na trg za živino. Na nekem ovinku se je voz nagnil in Vondina je padla z voza tako nerodno, da se je poškodovala na hrbtenici. Prepeljali so jo v žensko bolnišnico.

Komen 14. julija 1909. — Danes so dali gledališki večer „Hrvatski gledal. dramski igralci iz Zagreba“. Pri g. Žigonu nabralo se je zvečer vse polno občinstva, ki se je jako dobro zabavalo.

Nastopili so gg. Josip Pastirc, Vladimir Kešelj in ga Katica Kastelic z raznimi šalami in deklaracijami, ki so našim ljudem jako ugajale.

Ker ima družba sv. Cirila in Metoda od vsake predstave polovico čistega dobička in je užitek gotov na predstavi, priporočamo gor. navedene gledališke igralce vsem.

V Komnu so odstopili podružnici sv. Cirila in Metoda polovico dobička z znesku K 13,90.

Mala.

x Združena odbora moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici sta položila račun zadnje veselice na Goriško. Iz tega računa posnemamo, da je donesla ta veselica čistega dobička nad 1300 K.

To je za naše razmere naravnost krasen uspeh!

Listnica uredništva.

Dopisniku iz Sezane. Zgodilo se je nenamerno. Po neželji pomoti uredništva je priporočeno pismo ležalo na pošti, a ko smo je dobili (v soboto zjutraj) je bilo že prepozno. O rostiti!

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò št. 9

(nad Judrsko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

MALI OGLASI

se računajo po 3 stot. besedo; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Za dopisovanje

v hrvatskem, nemškem in italijanskem odnosno tudi slovenskem jeziku, za uredniška ali komptorska dela ali za sodelništvo pri kakem listu, išče nameščenja Hrvat. Pojasnila daje Inzeratni oddelek Edinosti.

Napoljske in sicilijanske testenine po 56, 64, 72 stot. Najfinije italijanske olje po K 1-12, 1-20, 1-60, 2-60 liter. Sicilijanski paradajser po 28 st. škrtija. Trst, ulica Farneto 3. 1060

Malo stanovanje (soba, kuhinja) z dvoriščem se odda v najem. F. Grgič, Sv. Ivan (Breg) št. 989. 1270

Soba meblirana se odda v najem za 16 Kron na mesec. Ulica Gaspare Gozzi št. 3 II. vrata 5. 1248

Stanovanje eventuelno dve sobi odda se v najem mirnim osebam na kmetiji v bližini Barriera vecchia. Pojasnila v papirnici Gioseffu, Largo Santorio 5. 1286

Dobrodoča mlekarina v kateri se prodaja vino pivo v steklenicah, prodaja se radi odhoda po nizki ceni. Naslov v ulici Industria 55. 1284

Gostilna Potočnik na Bledu. Lepa stanovanja za letovišarje, senčnat vrt, okusna jedila, pristna vina. Zmerne cene. 1285

DRAGOTIN STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač

TRST - Corso 34 - TRST

Galanterije iz usnja, Polne torbe

Ovratnice, dežniki in palice.

Specijaliteta: Potrebščine za hribolazce.

Odprlo se je

ново veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

Paolo Gastwirth

v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. —

Zadnje novosti te stroke.

Zamote si vsako ogledati, ne da je primoran kupiti.

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbora moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specijaliteta hlače, jop in srajce za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Vsi oni,

ki rabijo barve, kemične izdelke, mineralne vode, mazila za pōde, čistilo za čevlje, dišave in vse, kar se more dobiti v mirodilnici, naj obišče dobroznano prodajalnico

Giovanni Cillia - Trst

ulica Gioachino Rossini št. 14.

ZALOGA MODRE GALICE IN ŽVEPLA. — Zastopstvo

Amerikanske Petroline Wielman

(najboljšega izdelka za lase) po K 1,

kakor tudi neprekosljive mrčesne tekočine v steklenicah

po 70 stotink „Radical“ po 70 stotink

Novo pogrebno podjetje (H. Stibiel in dr.)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb

in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana.

ZALOGA

VOŠČENIH SVEČ. — Prodaja na debelo in drobno.

Se preseli meseca julija t. l. v Corso št. 49.

blizu lekarne Rovis (Piazza Goldoni).

HOTEL „ABBAZIA

Ulica Geppa št. 20, Trst (Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sobe od K 2 — naprej. Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija slov. in nemško kuhinjo. Cene zmerne. Udani J. Woschitz.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94

TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in živega apna.

Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremodljivi plašči (priatni angliški). Specijaliteta: blago tu in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Bogomil Pino

divši apar v Sezani

ima svojo

ново prodajalnico

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet. Antona novega

Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

Zaloga steklenih šip

F. Hörmann, Trst

ul. Caserma št. 17

Kristali, zrcala, stekleni ventilatorji, okvirji za slike, posode za ribe, steklene in bakrene črke vezanja v medij in svinco, artistična dela v steklu. Sprejme vsakovrstne poplave in naročila za hiše prenočišča, verande itd. itd.

ANTON REPENŠEK

knjigovez v Trstu, via Ceccilia 9

priporoča slavnemu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico,

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah,

SVOJI K SVOJIM!

Cesare Levi

urar in dragotinar

Trst, Corso št. 41

se priporoča cenjenim odjemalcem, ker ima

sedaj veliko izbero

predmetov za darove

po jako zmernih cenah.

A. Millovatz

mehanična delavnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi niklovanja.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR

JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev

Trst, Corso št. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.

PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Ura z verižico !

popolnoma zastonj.

Da se namimo cenj. čitatelje z našo trdko, kakor tudi z našimi žepnimi urami za gospode in gospe, sklenili smo darovati vsakomur, ki nam pošlje za poštne stroške K 1.— (tudi v znamkah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na trdko ur

HENRIK WEISS

Dunaj 99. Poštni predal.